

„Tuzsér Községért” Közalapítvány

H-4623 Tuzsér, Kossuth út 70., Tel./fax: 06 (45) 441-001
Mobil: 06 (20) 474-1807, E-mail: klicsu21@t-online.hu, www.tkka.hu

BESZÁMOLÓ

a

Tuzsér Községért Közalapítvány

*TU*dástranszfer mint *Z*Sinórm*É*Rték (TUZSÉR) – Transz- és internacionális kulturális együttműködések a Kárpát-medencében című,
EFOP-5.2.2-17-2017-00025 azonosítószerű projekt

Műemlékvédelem eredményei és fejlesztési lehetőségeik határon innen és túl

című workshopjáról és tanulmányútjáról

2019. március 28-29.

(Gyula-Békéscsaba-Nagyvárad-Nagykároly)

Kis csapatunk korán kezdte szelni a kilométereket, hiszen nincs közel hozzánk Gyula. A kastélyhoz érkezve megtekintettünk az előkészületeket, a helyszínt. Lassan kezdtek gyülekezni a résztvevők, s az aradi előadó is megérkezett. Kezdetét vette a rendezvény, Klicsu Ferenc Tuzsér Nagyközség alpolgármestere köszöntötte a résztvevőket, majd elmondta, miért is vagyunk ott. Ezt követően felkérte Dombi Ildikót, az Erkel Ferenc Kulturális Központ és Múzeum Nonprofit Kft. ügyvezetőjét, hogy mint házigazda köszöntse a résztvevőket, majd tartsa meg előadását.

A hölgy a nemrégiben megújult és a látogató közönségnek átadott Almássy-kastély rövid története után rátért a Látogatóközpont bemutatására. Izgalmas tematikát választottak annak érdekében, hogy felkeltsék és fenntartsák a látogatók érdeklődését.

Mint tájékoztattatta jelenlévőket, több mint 30 kiállító helyiségben akár 4 órányi barangolás várhat a nagyérdeműre, melyet sok-sok interaktív felület és installáció tarkít. Pihentetés gyanánt ajándék bolt, büfé, kiülő szolgálja a nagyközönséget.

Ezekon kívül igyeksenek kihasználni az épülethez köthető neves személyek (Erkel, Munkácsy, aradi vértanúk, stb..) kínálta lehetőségeket, s rájuk építve programokat szervezni, generálni.

Kitért s látogatói számokra is, s hallhattuk, a felújítást követően közel megduplázódott a vendégek száma, mely a 2017-es adatok szerint már közel 90.000 főt tett ki.

Következő előadónk a projektben partnerünk, Partiumi és Bánsági Műemlékvédő és Emlékhely Társaság tagja, Berecz Gábor volt, aki megismertette a jelenlévőkkel, a Társaság munkájával, majd a mikro-környezete emlékhelyeit mutatta meg a workshop résztvevőinek. Üdvözlendő, hogy a Társaság ilyen jellegű munkát végez, mert a hajlamos az emberek többsége elmenni szobrok, emléktáblák mellett úgy, hogy nem igazán tud róla

„Tuzsér Községért” Közalapítvány

H-4623 Tuzsér, Kossuth út 70., Tel./fax: 06 (45) 441-001
Mobil: 06 (20) 474-1807, E-mail: klicsu21@t-online.hu, www.tkka.hu

semmit. Ezek gondozása, koszorúzása fontos a nemzeti emlékezet megőrzésének, fenntartásának érdekében.

Következő előadónk dr. Virág Zsolt miniszteri biztos úr volt, aki a jelenleg folyamatban lévő vár-és kastély felújítási program részleteibe avatott be minket.

18 kastély és 16 vár került be a programba, közel 57, 5 milliárd forint értékben. Megismertük program célkitűzéseit, valamint a szerintük kötelező elemeket a működtetés területén. Aztán bepillanthattunk néhány futó projektbe, melyek figyelemre -, és egyben irigylésre méltónak találtunk. Öröm volt látnunk azt, hogy milyen alaposággal és figyelemmel, szakértelemmel fordultak a múltunk megmaradt ikonjainak a felújításához, újra szolgálatba állításához.

A workshopunk utolsó előadója Nagy Gergely volt, aki az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság elnöke. Elnök úr a hazai műemlékvédelem történetét, valamint a hazai műemlékvédelmi szempontokat mutatta be nekünk. Felhívta figyelmünket arra, hogy a mind a hazai, mind a nemzetközi tendenciák merre felé haladnak, s szakszerűség, a történelmi hűség viszont elengedhetetlennek tekintendő. Elmondta azt is, hogy örömmel veszi a szervezet azt, hogy Miniszterelnökség partnernek tekinti a szervezetet, s az együttműködés kiváló, hiszen céljaik a műemlékvédelem és felújítások kapcsán azonosak. Az előadást követően állófogadásra került sor, ahol alkalom nyílt arra, hogy a miniszteri biztos úrral szót váltsunk a neki nem ismeretlen Lónyay-kastély lehetséges felújításáról és fenntarthatóságáról is.

A fogadást követően megtekinthettük a kastély egy részét, mert az egésze sajnos nem volt elég időnk, hiszen indultunk a következő állomásunkra, Békéscsabára, a Munkácsy Emlékházba. Itt zajlott a Kisnemesi Otthonok 18. Országos Találkozója, melyen az első etap befejezéséig voltunk. Bepillantást nyertünk a találkozó elmúlt 17 évébe, majd amenynyire lehetett megnéztük a kúriát, majd elfoglaltuk szálláshelyünket. A napot egy finom vacsorával zártuk.

Másnap a reggelit követően elindulunk Nagyváradra, a megújult Várba. Itt várt minket Angela Lupsea igazgató, valamint Pafka Ernő építész és Mihálka Nándor régész, a Vár dolgozója, valamint a Partiumi és Bánsági Műemlékvédő és Emlékhely Társaság alelnöke egy személyben.

Az igazgatónő köszöntője után, Pafka Ernő és Mihálka Nándor felváltva mutatták be a Vár rekonstrukcióját. Elmondták, hogy jelentős Európai Unió forrást sikerült a lehívni az Önkormányzatnak, melyből nagyon jelentős munkát végeztek az ott dolgozók. Számtalan problémával kellett szembesülniük, s vívni a csatát az Unióbal, az Ön-

„Tuzsér Községért” Közalapítvány

H-4623 Tuzsér, Kossuth út 70., Tel./fax: 06 (45) 441-001
Mobil: 06 (20) 474-1807, E-mail: klicsu21@t-online.hu, www.tkka.hu

kormányzattal, a szakmaiság megtartása végett. Beszéltek az előttük álló feladatokról, tervekről, Még sok-sok időre és pénzre lesz szükségük, de törekvéseik sikeresek lesznek. Közben elkezdtek a felújított részek megtekintését, de hatalmas nagy területről van szó, s minden nem fért bele. Ezt követően még az igazgató nő irodájában volt egy kötetlen beszélgetés, melyen szóba kerültek a fenntartás nehézségei, valamint a közeljövő tervei. Egy Szent László szobor felállítása is szerepet, nagy örömünkre.

Ezt követően a Római Katolikus Püspöki Palotába látogattunk, ahol éppen a felújítási munkálatok kellős közepébe csöppentünk...

Sajnos püspök úr más elfoglaltsága miatt nem tudott fogadni minket, de Emödi Tamás építész és Csorba Sándor levéltáros, pályázati referens rendelkezésünkre állt.

Találtunk egy kevésbé forgalmas termet, ahol elmondtuk, miért is jöttünk, s hamar megtaláltuk a közös nevezőt. Megtudtuk, hogy miután nagy nehezen visszakapták a Román Államtól, s a Szatmári Múzeumot is sikerült kiköltöztetni, neki kezdhettek a felújítási munkálatoknak. Megtudtuk, hogy az Uniós pályázat elnyerésétől csak egy hajszál választotta el a Püspökséget, de nem sikerült elnyerniük. tehát elúszott a lehetőség, de a szerencse mellénk állt. A Magyar Kormány a Miniszterelnökségen keresztül közel 2 milliárd forinttal megtámogatta meg a felújítást. Elmondták, hogy ez sokkal nagyobb könnyebbség, mert így az Uniós köztétésektől egy részben megszabadultak. Megtudtuk, hogy a Palota jelentős része a Püspökség értékeit fogja bemutatni, de egyéb kulturális és turisztikai attrakciók is meg fognak valósulni.

Beavattak még fennálló nehézségekbe is...megfelelő szakember hiány, ugródeszkának használt munkahely, s aztán tovább lépés jobban fizető állások irányába. Lassan elkezdtek megtekinteni a felújítást, s azt követően elindultunk a kései, de annál jobban eső ebédünk helyszínére.

Az ebéd után útra keltünk Nagykárolyba, a Károlyi-kastélyba, ahol Georgescu Dragos igazgató és dr. Hágó Attila Nándor a Szatmár Megyei Múzeum régésze már várt minket.

A kastély megtekintésével kezdtünk, s közben természetesen sok minden szóba került a helyi viszonyokat illetően. A kastély sokszínű kiállítási anyaga rengeteg látogatót vonz be, amelyhez hozzájárul a sok-sok forrásból megújuló épület maga is.

A kastély megtekintését követően leültünk, s még több információt tudtunk meg az üzemeltetéssel kapcsolatban. Nagykároly Város Önkormányzata a tulajdonosa a kastélynak, s a működtetésére létrehozta egy alapítványi formában működő szervezetet – gróf Károlyi Kultúr -, és idegenforgalom Népszerűsítő Központ – melynek igazgatója Georgescu Dragos A költségvetés egy részét az Önkormányzat biztosítja, a többit a szervezetnek kell produkálni, néha a hatályos szabályok és Uniós feltételek kicselezésével. Az Uniós projektek elnyerését követően a fentarthatósági időszakban rettenetesen lehet forrásokhoz jutni, de ezt az ötétet túl kell élni, s talán könnyebb lesz majd.

„Tuzsér Községért” Közalapítvány

H-4623 Tuzsér, Kossuth út 70., Tel./fax: 06 (45) 441-001
Mobil: 06 (20) 474-1807, E-mail: klicsu21@t-online.hu, www.tkka.hu

Összegzés: Nagyon hasznos információk birtokába jutottunk ennek a tanulmányútnak és workshopnak a kapcsán is. A Gyulán elhangzottak közül a Virág Zsolt miniszteri biztos úr előadása, s a vele folytatott beszélgetés világított rá arra a tényre minket, hogy nemesek a törekvéseink, de addig amíg egy megvalósíthatósági tanulmány nem készül el, illetve amíg politikai akarat nincs a felújítás mögött, addig nagyon nehéz dolgunk lesz/van. A szándékot mindenki konstatálja, de még a tulajdonviszonyokat is rendezni kellene. Örvendetes, hogy a Magyar Kormány nem csak hazai műemlékek felújítását támogatja, de fontosnak tartja a határon túli épületek megmentését is.

Elszomorított viszont az, hogy egyre nehezebb olyan szakembereket találni, akik mondjuk a műemlékvédelemmel foglalkozó szakemberek, szervezetek véleményét meghallgatják, elfogadják, s nem teszik tönkre műemlékeinket. Az is elszomorított, - bár ez már szinte általános – hogy a működtetésben, fenntartásban dolgozók sokszor nem eléggé elkötelezettek, sőt nem is igazán annak tekintik, mint ami szerintem. Vár, kastély, kúria..... sajna csak egy munkahely. De ha idejében kezdjük el kiválogatni a lehetséges kollegákat, akár még csodák is történhetnek. Akár.

Klicsu Ferenc
szakmai munkatárs